

Euroopan unionin
osarahoittama

Siinä missä talvi yllättää usein autoilijan, on kesä yllättänyt kehittäjät. Talvi muuttui kevääksi pilotoinnin ja oppaan kirjoittamisen tiimellyksessä, ja nyt edessä ovat enää hankkeen viimeiset kirjalliset työt. Hyvä tulo sijaishuoltoon -toimintamallia sekä siihen kuuluvia tiekarttoja sekä Suunnitelma hatkaamisen ennaltaehkäisemiseksi -lomaketta pilotoitiin kolmen kuukauden ajan seitsemässä eri asuinyksikössä Siun soten alueella. Pilotoinnin aikana toimintamallin mukaisesti työskenneltiin 23 nuoren kanssa lastensuojelun asuinyksiköissä ja sosiaalityössä. Pilotissa saatujen kokemusten mukaan toimintamalli lisäsi vanhempien kanssa tehtävää yhteistyötä, selkeytti työntekijöiden välistä työnjakoa sekä lisäsi työntekijöiden ymmärrystä tulovaiheen merkityksellisyydestä. Toimintamalli jää käyttöön Siun soten lastensuojelun asuinyksiköissä sekä Familiarin Joensuun yksiköissä.

[Hyvä tulo sijaishuoltoon -toimintamalli](#) pohjautuu perusasioihin: lapsen turvallisuuden tunteen vahvistamiseen ja lapsen läheisten kohtaamiseen ja tukemiseen. Kaiken keskiössä on työntekijän läsnäolo, kiinnostus ja lapsen yksilöllinen huomioiminen. Toimintamallin mukainen työskentely kestää 28 vuorokautta, ja se sisältää päivä- ja viikkokohtaisia askelmerkkejä, joista vastuu on joko asuinyksikössä tai sosiaalityössä. Toimintamalli ei sisällä monimutkaisten menetelmien käyttöä eikä vaadi erityistä osaamista. Toimintamallin ei ole tarkoitus olla tarkka suunnitelma kaikesta siitä, mitä tulisi tehdä, vaan ikään kuin kartta siitä, mihin suuntaan pyrkiä. Hyvä tulo ei tapahdu, se tehdään.

Toimintamallin taustalla on ajatus siitä, että tiiviillä alkuvaiheen työskentelyllä voidaan tukea lapsen ja hänen läheistensä kiinnittymistä sijaishuoltopaikkaan ja heille tarjottuihin palveluihin. Osa toimintamallia on Suunnitelma hatkaamisen ennaltaehkäisemiseksi - [lomake](#), joka on lastensuojelun ammattilaisten (sekä asuinyksiköissä että sosiaalityössä ja -ohjauksessa) käyttöön tarkoitettu työkalu, jonka avulla hatkaamiselle altistavia riskitekijöitä voidaan tunnistaa ja arvioida. Kun hatkaamiselle altistavia riskejä havaitaan, niihin voidaan puuttua ja näin ollen myös pyrkiä ehkäisemään hatkaamista ennalta. Lomake vastaa ajankohtaiseen tarpeeseen; osana Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaista lastensuojelulain kokonaisuudistusta (2025–2026) pyritään löytämään keinoja hatkaamisen ennaltaehkäisemiseksi ja niihin puuttumiseksi. Yksi kokonaisuudistuksen tavoitteista on sijaishuollon ammatillisten käytäntöjen kehittäminen hatkojen ennaltaehkäisemiseksi.

Toimintamalliin kuuluvat myös tiekartat [nuorelle](#) ja [työntekijälle](#). Nuoren tiekartan tarkoituksena on vahvistaa nuoren osallisuutta antamalla nuorelle tietoa siitä, mitä lähipäivinä ja -viikkoina tapahtuu. Tiekartta toimii muistilistana, joka jäsentää asioita pieniin paloihin sekä auttaa asioiden etenemisen seuraamisessa. Tiekarttaan tutustumalla nuori

tietää mitä häneltä odotetaan ja mitä hän voi odottaa työntekijöiltä (esim. tiivis yhteydenpito vanhempiin ja sosiaalityöntekijän tapaaminen). Työntekijöiden tiekartta toimii työntekijöiden muistilistana ja tekemisen aikatauluttajana. Tiekarttaan voidaan merkitä paitsi jo tehdyt asiat, myös suunnitella esimerkiksi sitä, kuka tekee omaohjaajatyötä nuoren kanssa ja milloin.

"Hyvä tulo sijaishuoltoon -toimintamalli nuorten ja vanhempien kanssa tehtävään työhön lastensuojelun sijaishuollon alkuvaiheeseen" -[opas](#) sisältää toimintamallin ja siihen kuuluvien työvälineiden lisäksi teoriakirjallisuuden ja kokemusäänen vuoropuhelua tulovaiheeseen liittyen. Kaikki hankkeessa luodut materiaalit ovat maksutta ladattavissa Pesäpuun verkkokaupasta.

Tämä, kymmenes hankekirjeemme, on samalla hankkeemme viimeinen. Sen myötä tuomme esiin täyden kympin kiitokset kaikille matkamme aikana rinnallamme kulkeneille.

- ♥ Kiitos Pesäpuun upea väki. Olette paitsi lastensuojelun huippuammattilaisia, myös huikeita persoonia. Erityiskiitos mentorillemme Sari-Annelle, olet ollut turvapingviinimme, kun olemme sitä tarvinneet.
- ♥ Kiitos SOILA-koordinaatiorahastolle sparrauksesta, tuesta ja lukuisista upeista keskusteluista. Kiitos myös kaikille teille kokemustaustaisille, jotka olette jakaneet SOILA:n tilaisuuksissa meille tarinaanne. Jokainen niistä on liikauttanut sydämiämme tavalla, jota ette osaa edes kuvitella.
- ♥ Kiitos hyvästä hankehakemuksesta, Onni. Kiitos myös mentoroinnista, tukemisesta ja inspiroimisesta sekä osaamisen jakamisesta.
- ♥ Kiitos, Anu, oppaan taittamisesta. Olet supertaitava!
- ♥ Kiitos Euroopan sosiaalirahasto ja ELY-keskus kaiken tämän mahdollistamisesta.
- ♥ Kiitos Siun soten lastensuojelun henkilöstölle ja johdolle. Muutos on mahdollisuus. Ihanaa, että uskalsimme lähteä siihen yhdessä.
- ♥ Kiitos TuTu-hanke, erityisesti Liisa. Matkamme olisi ollut hyvin erilainen ilman viikoittaista ideoiden ja suunnitelmien pallottelua. Yhteistyö on ylivoimaa.
- ♥ Kiitos lastenkoti Jalavan porukoille palaverista, jossa kylvetty siemen kasvoi versoksi, joka näkyy kukkina toimintamallissamme.
- ♥ Kiitos kaikille työpajoihimme, yhteiskehittämistilaisuuksiimme, koulutuksiimme ja keskustelutilaisuuksiimme osallistuneille ammattilaisille.
- ♥ Erityinen kiitos kaikille tapahtumissamme ja tarinakeräyksessä meille kokemuksiin jakaneille. Kokemusäänen kuuleminen ja edelleen jakaminen on etuoikeus.
- ♥ Minnan kiitokset: Kiitos Toni Wirtanen Valot pimeyksien reunoilla -laulusta. Se kiteyttää kauniisti paitsi tavan, jolla ajattelen elämästä, myös monta lastensuojeluun ja kehittämistyöhön liittyvää kohtaa.

On ollut etuoikeus työskennellä tämän valtavan tärkeän aiheen ympärillä. Me aikuiset olemme vastuussa siitä, että jokainen nuori tulee kohdatuksi yksilöllisesti ja hänen tarpeensa

huomioiden. Lastensuojelu on monella tapaa viimesijainen palvelu. Haluamme muistuttaa, että viimesijaisuus tarkoittaa myös sitä, että viimeistään lastensuojelussa lapsen tulee kokea olevansa turvassa, osallinen, arvokas ja rakastettu.

”Valitsin toimistoa lähimmän huoneen. Halusin, että aikuinen on lähellä päivällä ja yöllä.”
(Nuori / Tarinakeräys)

Terveisin *Minna ja Emmi-Liisia*